

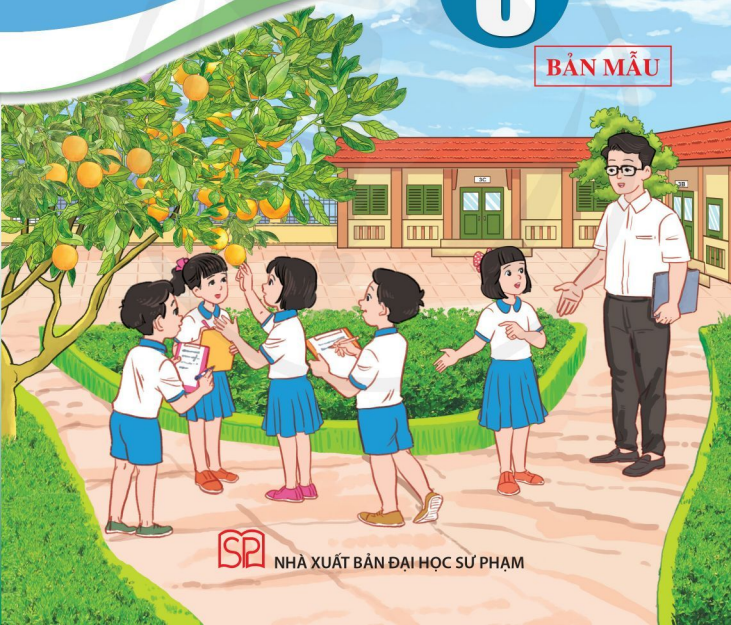

MAI SỸ TUẤN (Tổng Chủ biên) – BUI PHƯƠNG NGA (Chủ biên)
PHÙNG THANH HUYỀN – NGUYỄN TUYẾT NGA – LƯƠNG VIỆT THÁI

Tự nhiên và Xã hội

3

BẢN MẪU

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

5

MỘT SỐ HOẠT ĐỘNG KẾT NỐI VỚI XÃ HỘI CỦA TRƯỜNG HỌC

Hãy cùng tìm hiểu về:

- Tên và ý nghĩa một số hoạt động kết nối với xã hội của trường học.
- Sự tham gia của học sinh trong các hoạt động đó.

Kể tên một số hoạt động do nhà trường tổ chức mà em đã được tham gia.

1 Hoạt động kết nối với xã hội do trường học tổ chức và ý nghĩa của hoạt động đó

Kể tên, nêu ý nghĩa của các hoạt động do nhà trường tổ chức trong các hình dưới đây.

Kể tên một số hoạt động kết nối với xã hội do trường em tổ chức. Những hoạt động đó thường diễn ra vào dịp nào?

Hãy kể về các việc làm để hưởng ứng Giờ Trái Đất trong những hình dưới đây.

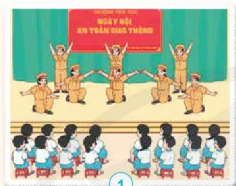
1. Nêu ý nghĩa của các hoạt động hưởng ứng Giờ Trái Đất.
2. Nói về một số việc làm để hưởng ứng Giờ Trái Đất của trường em.

Em có biết?

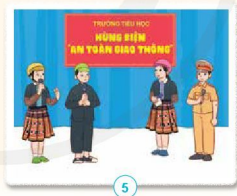
Giờ Trái Đất là một sự kiện quốc tế, diễn ra vào lúc 8h30 đến 9h30 tối (giờ địa phương) ngày thứ Bảy cuối cùng của tháng 3 hằng năm. Hoạt động này được nhiều nước trên thế giới hưởng ứng tích cực, trong đó có Việt Nam. Giờ Trái Đất nhắc nhở mọi người cùng tiết kiệm điện để bảo vệ Trái Đất.

2 Sự tham gia của học sinh trong hoạt động kết nối với xã hội do trường học tổ chức

 Giới thiệu và nhận xét về sự tham gia của học sinh trong Ngày hội An toàn giao thông ở các hình dưới đây.

Các em cần ngồi ngay ngắn, giữ chặt người phía trước.

 Em đã tham gia những hoạt động nào trong Ngày hội An toàn giao thông ở trường? Hãy nói về một trong những hoạt động đó.

1. Nói tên, việc làm và nêu ý nghĩa của một hoạt động kết nối với xã hội do trường em tổ chức.
2. Nhận xét về sự tham gia của các bạn ở trường em trong hoạt động đó.

Hãy tự đánh giá việc tham gia của em trong hoạt động kết nối với xã hội theo gợi ý dưới đây và chia sẻ với bạn.

Tên hoạt động	Việc làm	Tự nhận xét
Ngày hội An toàn giao thông	?	?
	?	?

Chúng mình cùng tích cực tham gia các hoạt động kết nối với xã hội do trường học tổ chức các bạn nhé!

9

HOẠT ĐỘNG NÔNG NGHIỆP

Hãy cùng nhau:

- Tìm hiểu về tên, sản phẩm và ích lợi của một số hoạt động nông nghiệp ở địa phương.
- Chia sẻ với những người xung quanh về sự cần thiết của việc tiêu dùng tiết kiệm, bảo vệ môi trường.

Trong các bữa ăn hằng ngày, bạn thường được ăn những món gì? Những món ăn đó được làm từ nguyên liệu nào?

1 Một số hoạt động nông nghiệp

1. Kể tên những hoạt động trong các hình dưới đây.
Các hoạt động đó mang lại ích lợi gì?

1

Trồng lúa

2

Nuôi lợn

3

Trồng rừng

4

Nuôi gà

5

Trồng cà phê

6

Thu hoạch tôm

7

Trồng rau

8

Nuôi cá

2. Hãy xếp những hoạt động trong các hình trên vào các nhóm gợi ý dưới đây.

Đánh bắt
và nuôi trồng
thủy sản

Trồng trọt
và chăn nuôi

Trồng
và chăm sóc rừng

Hãy kể tên và ích lợi của một số hoạt động nông nghiệp khác mà em biết.

Hoạt động nông nghiệp bao gồm: trồng trọt và chăn nuôi; đánh bắt và nuôi trồng thủy sản; trồng và chăm sóc rừng,... Những hoạt động đó có vai trò chủ yếu là cung cấp lương thực, thực phẩm cho con người; nguyên liệu cho chế biến lương thực, thực phẩm và sản xuất hàng tiêu dùng.

2 Một số sản phẩm của hoạt động nông nghiệp

Kể tên những sản phẩm của hoạt động nông nghiệp trong các hình dưới đây.

Hãy kể những sản phẩm khác của hoạt động nông nghiệp mà em biết.

"Ghép cặp"

🔴 Ghép ô chữ tên "hoạt động nông nghiệp" với ô chữ "ích lợi của hoạt động nông nghiệp" cho phù hợp. 🔴

1 Trồng lúa

2 Nuôi vịt

3 Trồng rừng

4 Nuôi cá, tôm

5 Nuôi bò

a Cung cấp thịt, sữa

b Cung cấp gạo

c Cung cấp cá, tôm

d Cung cấp thịt, trứng

e Lấy gỗ và chống xói mòn đất

3 Giới thiệu hoạt động nông nghiệp ở địa phương

1. Chia sẻ về một số hoạt động nông nghiệp ở địa phương em theo gợi ý dưới đây.

Hoạt động nông nghiệp ở địa phương	Sản phẩm	Ích lợi
1. Trồng ngô 	Ngô	Cung cấp lương thực và làm thức ăn cho chăn nuôi
2. Chăn nuôi bò	Thịt bò, sữa	Cung cấp thực phẩm và phân bón
?	?	?

2. Giới thiệu một sản phẩm nông nghiệp ở địa phương em.

Em có biết?

Nông nghiệp còn tạo ra những mặt hàng xuất khẩu có giá trị kinh tế. Trong những năm gần đây, nước ta xuất khẩu nhiều gạo, cà phê, cao su, tôm, cá,...

1. Nếu là bạn Hà, em sẽ làm gì trong tình huống dưới đây?

2. Viết, vẽ hoặc sưu tầm tranh ảnh về sự cần thiết của việc tiêu dùng tiết kiệm, bảo vệ môi trường.
Chia sẻ với những người xung quanh để cùng thực hiện.

**Không bỏ thừa,
lãng phí thức ăn.**

CÁC BỘ PHẬN CỦA THỰC VẬT VÀ CHỨC NĂNG CỦA CHÚNG

Hãy cùng nhau:

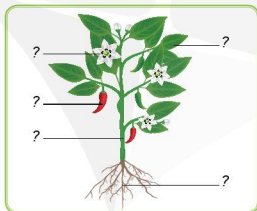
- Tìm hiểu về các bộ phận của thực vật và chức năng của chúng.
- So sánh hình dạng, kích thước, màu sắc,... các bộ phận của một số thực vật.
- Phân loại thực vật dựa trên đặc điểm của thân, rễ.

Chúng mình cùng hát một bài hát về cây nhé!

Chỉ và nói tên những bộ phận của cây ớt.

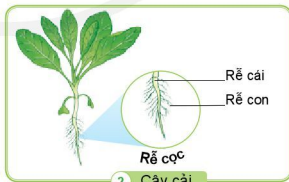
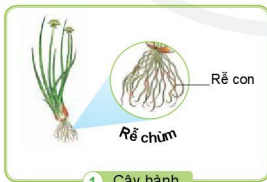

Bộ phận nào giúp cây bám chặt vào đất?

1 Rễ cây

1. Chỉ ra sự khác nhau giữa rễ cây hành và rễ cây cải.

2. Cây nào có rễ cọc, cây nào có rễ chùm trong các hình dưới đây?

Kể tên một số cây khác có rễ cọc, rễ chùm mà em biết.

Em có biết?

Một số loại rễ cây đặc biệt:

Rễ củ

1 Cây cà rốt

Rễ chông

2 Cây đước

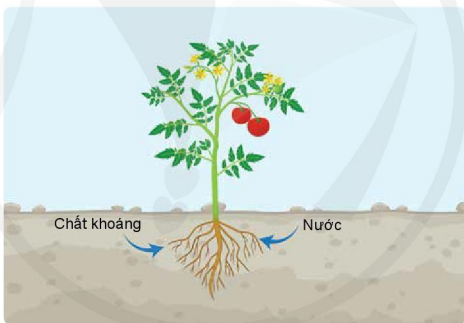

Rễ bám

3 Cây trầu không

Dựa vào hình dưới đây, em hãy nêu chức năng của rễ cây.

Vì sao chúng ta phải tưới nước và bón phân cho cây?

Rễ cây có hai loại chính: rễ cọc và rễ chùm. Rễ hút nước và chất khoáng có trong đất để nuôi cây. Ngoài ra, rễ còn giúp cây bám chặt vào đất.

2 Thân cây

1. Chỉ và nói:

- Cây nào có thân gỗ, cây nào có thân thảo?
- Cây nào có thân mọc đứng, cây nào có thân leo hoặc thân bò?

2. Nhận xét và so sánh về thân của cây trong các hình dưới đây.

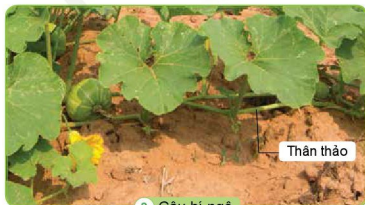
3. Bộ phận nào của cây giúp nâng đỡ lá, hoa, quả?

1 Cây phượng vĩ

2 Cây tía tô

3 Cây bí ngô

4 Cây mướp

5 Cây dưa hấu

6 Cây bằng lăng

7 Cây bí đao

8 Cây hướng dương

- Kể tên một số cây thân gỗ hoặc thân thảo mà em biết. Chúng có thân đứng, thân leo hay thân bò?
- Hoàn thành bảng theo gợi ý dưới đây.

STT	Tên cây	Thân gỗ	Thân thảo	Thân đứng	Thân leo	Thân bò
1	Cây phượng vĩ	X		X		
2	Cây mồng tơi		X		X	
?	?	?	?	?	?	?

Tìm hiểu chức năng vận chuyển các chất của thân cây.

Chuẩn bị: Ba bông hoa màu trắng và ba lọ nước:

- Lọ 1 đựng nước;
- Lọ 2 đựng nước pha màu thực phẩm xanh;
- Lọ 3 đựng nước pha màu thực phẩm tím.

Tiến hành: Cắm mỗi bông hoa vào một lọ nước đã chuẩn bị.

Sau khoảng 3 giờ, màu sắc các bông hoa thay đổi như thế nào? Vì sao?

Kết luận: Qua thí nghiệm, thân cây đã vận chuyển nước màu đến các cánh hoa làm cho cánh hoa đổi màu.

Em có biết?

Khi rạch thân cây cao su, có chất lỏng màu trắng (mủ cao su) chảy ra, đó là chất dinh dưỡng được thân vận chuyển đi các bộ phận khác để nuôi cây.

Vì sao cắm hoa vào nước giúp hoa tươi lâu?

Thân cây thường mọc đứng, một số cây có thân leo, thân bò. Có loại cây thân gỗ, có loại cây thân thảo.

Thân cây vận chuyển các chất từ rễ lên lá và từ lá đến các bộ phận khác để nuôi cây. Ngoài ra, thân cây còn giúp nâng đỡ tán lá, hoa, quả.

3 Lá cây

1. Hãy chỉ và nói tên các bộ phận của lá cây.

2. Nhận xét và so sánh về hình dạng, độ lớn, màu sắc của các lá cây.

Chia sẻ với các bạn về sự giống nhau, khác nhau của những lá cây em sưu tầm được.

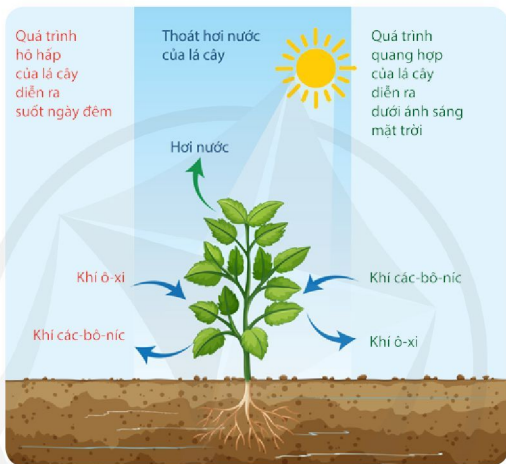
Em có biết?

Màu xanh lục của lá cây là do chất diệp lục trong lá tạo nên. Chất diệp lục giúp cây quang hợp.

Dựa vào hình dưới đây:

1. Chỉ và nói quá trình quang hợp và hô hấp của cây.
2. Nêu chức năng chính của lá cây.

Sơ đồ chức năng của lá cây

1. Vì sao chúng ta nên trồng nhiều cây xanh?
2. Vì sao ban đêm không nên để nhiều hoa hoặc cây xanh trong phòng ngủ đóng kín cửa?

Lá cây thường có màu xanh lục. Mỗi chiếc lá thường có cuống lá, phiến lá; trên phiến lá có gân lá. Lá cây có nhiều hình dạng và độ lớn khác nhau.

Lá cây có chức năng quang hợp, hô hấp và thoát hơi nước.

4 Hoa và quả

1. Chỉ và nói tên các bộ phận của hoa.

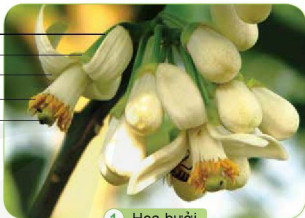
Cuống hoa

Đài hoa

Cánh hoa

Nhị hoa

Nhụy hoa

1 Hoa bưởi

2. Nhận xét và so sánh kích thước, màu sắc, mùi hương của các hoa trong mỗi hình dưới đây.

2 Hoa hồng

3 Hoa li

4 Hoa sen

5 Hoa ban

Sưu tầm hoa của một số loài cây. Chia sẻ với các bạn về sự giống nhau, khác nhau của các hoa mà em sưu tầm được.

Hoa thường có cuống hoa, đài hoa, cánh hoa, nhị hoa và nhụy hoa. Các loại hoa có màu sắc, mùi hương,... khác nhau.

1. Chỉ và nói tên các bộ phận của quả.

1 Quả đu đủ

2. So sánh hình dạng, độ lớn, màu sắc của các quả.

3. Bên trong quả có gì?

2 Quả dưa hấu

3 Quả cam

4 Quả đậu tương

Kể tên một số quả em đã từng ăn và so sánh hình dạng, độ lớn, màu sắc, mùi, vị của chúng.

Quả thường có cuống, vỏ quả, thịt quả và hạt. Các loại quả có hình dạng, độ lớn, màu sắc,... khác nhau.

Mô tả quá trình hạt trở thành cây cà chua có quả chín.

1. Hoa, quả, hạt có chức năng gì?
2. Vì sao người ta cần giữ lại hạt giống?

Hoa là cơ quan sinh sản của cây. Hoa tạo thành quả và hạt. Khi gặp điều kiện thích hợp, hạt sẽ mọc thành cây mới.

ÔN TẬP CHỦ ĐỀ CON NGƯỜI VÀ SỨC KHOẺ

Hãy cùng nhau:

- Ôn lại những kiến thức đã học về chủ đề Con người và sức khỏe.
- Xử lí tình huống để bảo vệ các cơ quan tiêu hoá, tuần hoàn và thần kinh.

1 Em đã học được gì về chủ đề Con người và sức khỏe?

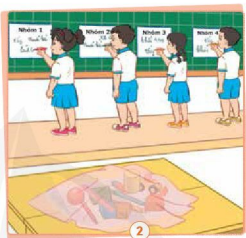
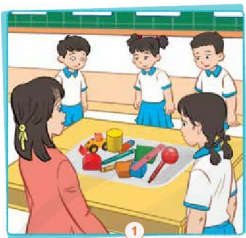
Hãy nói hoặc viết về các cơ quan tiêu hoá, tuần hoàn và thần kinh theo gợi ý dưới đây.

			
Tên cơ quan	?	?	?
Tên các bộ phận chính	?	?	?
Chức năng	?	?	?

"Thử tài trí nhớ"

1. Ghi lại tên những đồ vật mà em vừa quan sát.

2. Cơ quan nào giúp em thực hiện các hoạt động trong trò chơi trên?

1. Tự đánh giá những việc làm của em để bảo vệ cơ quan tiêu hoá, tuần hoàn và thần kinh theo gợi ý dưới đây.

Việc làm	Thường xuyên	Thỉnh thoảng	Không làm
Ăn nhiều rau xanh và trái cây tươi; uống đủ nước	X		
Vận động, tập thể dục, thể thao đúng cách		X	
Ngủ đủ giấc	X		
?	?	?	?

2. Chia sẻ với bạn về những thói quen em cần thay đổi để chăm sóc và bảo vệ cơ quan tiêu hoá, tuần hoàn, thần kinh.

2 Xử lý tình huống

Em sẽ khuyên bạn thế nào nếu bạn em thường xuyên thức khuya?

Hãy cùng nhau:

- Tìm hiểu về bốn phương chính trong không gian theo quy ước.
- Thực hành xác định các phương chính dựa trên phương Mặt Trời mọc, lặn hoặc sử dụng la bàn.

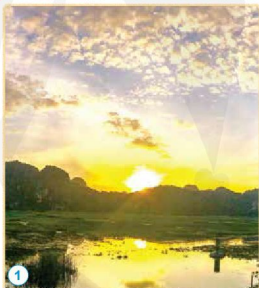

Chúng mình hát một bài hát về buổi sáng thức dậy cùng Mặt Trời nhé!

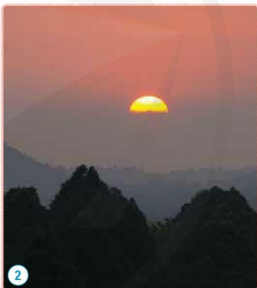
1 Các phương chính trong không gian

Mặt Trời mọc vào lúc nào và lặn vào lúc nào?

Mặt Trời mọc

Mặt Trời lặn

Theo quy ước, trong không gian có bốn phương chính là: phương đông, phương tây, phương bắc, phương nam.

Mặt Trời mọc ở phương nào, lặn ở phương nào?

Hàng ngày, Mặt Trời mọc ở phương đông và lặn ở phương tây.

2 Xác định các phương chính dựa trên phương Mặt Trời mọc, lặn

Dựa vào hình dưới đây, nêu cách xác định các phương chính dựa trên phương Mặt Trời mọc.

Nếu biết phương Mặt Trời lặn, em xác định các phương còn lại bằng cách nào?

Xác định các phương chính dựa trên phương Mặt Trời mọc, lặn.

Nếu đứng thẳng, hai tay dang ngang, tay trái hướng về phía Mặt Trời lặn, thì: tay trái chỉ phương tây; tay phải chỉ phương đông; trước mặt là phương bắc; sau lưng là phương nam.

3 Xác định các phương chính bằng la bàn

- Chỉ và nói tên các phương chính được viết trên la bàn.
- Em có nhận xét gì về kim la bàn?

N: Bắc
S: Nam
E: Đông
W: Tây

Kim la bàn

La bàn

La bàn dùng để xác định phương. Đầu đỏ của kim la bàn luôn chỉ phương bắc trong không gian.

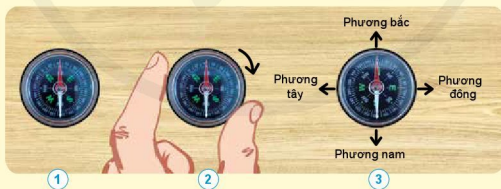

Thực hành xác định các phương chính bằng la bàn.

Chuẩn bị: La bàn

Thực hiện:

- Đặt la bàn nằm ngang (hình 1).
- Chờ cho kim la bàn đứng yên, xoay la bàn từ từ (hình 2) sao cho chữ N trùng với đầu đỏ của kim la bàn (hình 3).
- Dựa vào các chữ N, S, E, W trên la bàn, xác định các phương chính trong không gian (hình 3).

Chúng ta có thể xác định các phương trong không gian dựa trên phương Mặt Trời mọc, lặn hoặc sử dụng la bàn.

Em có biết?

Người đi trong rừng, trên biển; phi công lái máy bay;... đều cần la bàn để xác định phương hướng.

Ngày nay, trong điện thoại thông minh cũng có la bàn, nhờ đó việc xác định phương hướng trở nên rất thuận tiện và chính xác.

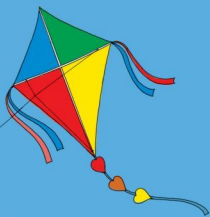

“Đi tìm kho báu”.

Mang cuộc sống vào bài học Đưa bài học vào cuộc sống

*S*ách giáo khoa *Tự nhiên và Xã hội 3* được biên soạn đáp ứng yêu cầu đổi mới về nội dung và phương pháp dạy học, với những bài học phù hợp lứa tuổi của học sinh.

Sách giúp các em học sinh tìm hiểu, khám phá những điều kì diệu của thế giới tự nhiên và xã hội xung quanh. Với cuốn sách có hình thức trình bày đẹp, nội dung hấp dẫn, các em sẽ thích thú hơn với việc học, qua đó thêm yêu gia đình, nhà trường, thiên nhiên và có ý thức bảo vệ môi trường sống.

Sách giáo khoa *Tự nhiên và Xã hội 3* do tập thể các nhà giáo, nhà khoa học giàu kinh nghiệm và tâm huyết trong giáo dục tiểu học biên soạn.